

LA ESPERO

Organ för Esperantorörelsen i Sverige,
utgiven av Gefle Esperantoförening.

Gefle 1913. Svenska Skolmateriel Aktiebolaget.

N:o 2.
Mars 1913

Redaktör:
R. PEHRSSON

Ansvarig utgivare:
W. WAHLUND

Lösnummer 10 öre.
Årsprenumeration 1:20 kr.
Annonsspris 5 öre pr mm.

Al niaj legantoj.

Kiam ni antaŭ kelka tempo elsendis la unuan numeron de »La Espero», ni atendis kun granda intereso sed malgrandaj esperoj la rezultaton de niaj klopodoj kaj oferoj.

Des pli ĝoje estas por ni konstati, kiel favore nia gazeteto estis akceptata de niaj multnombraj samideanoj en Svedujo.

Al ĉiuj, kiuj iamaniere helpis nin al la bona rezultato, ni esprimas nian sinceran, samideanan dankon.



Blad ur historien.

Ättio år ha knappast förflutit efter öppnandet av de första järnvägarna för uteslutande lokomotivdrift. Den belgiska linjen mellan Bruxelles och Mecheln blev i maj 1835 öppnad för trafik, och några månader senare, i december samma år, den tyska banan från Nürnberg till Fürth. I England fanns järnvägstrafik några år tidigare. Där byggdes redan 1802—1805 ett lokomotiv enligt den princip, som sedermera blivit den vanliga, nämligen utan kugghjul för framförandet på banan, men först 1830 blev någon linje trafikerad uteslutande med ånglokomotiv. Dessförinnan var trafiken ordnad så, att tunga och långsamma tåg (d. v. s. godståg) framfördes av lokomotiv, under det att hästar, såsom varande betydligt snabbare, användes som dragare för persontågen.

Huru järnvägsväsendet sedan dess steg för steg utvecklats behöver ej närmare påvisas, liksom det ej heller är meningen att här redogöra i detalj för denna utveckling. Men däremot må erinras, att de första järnvägarna icke kommo till stånd utan att åtskilliga svårigheter först måste övervinnas. Om entusiaster icke hade funnits, som med

tro på sin sak strävat för dess förverkligande, skulle aldrig några första banor blivit byggda, och kommunikationsväsendet skulle då år 1913 ha varit ordnat på ungefär enahanda sätt, som på den tiden, då de äldsta nu levande personerna ännu voro barn.

Det motstånd, som mötte de första järnvägsförslagen, var naturligtvis av samma art, som det vilket möter varje framstegssträvande, och som därför hittills också stått i vägen för Esperantos allmänna antagande. — Dels hade man då, liksom nu, att räkna med såväl den stora allmänhetens, som myndigheternas brist på vilja att göra klart för sig vad idén innebar, och dels påträffade man här och var ett aktivt motstånd från vissa auktoriteters och förstasigpåares sida. Bland den tidens statsmän klagades över »den tokiga järnvägsmanien», och då som nu kunde man vara glad, om man bland den stora allmänheten rönste det passiva understöd, som ligger i ett matt och likgiltigt medgivande, att »det vore mycket bra och nyttigt, om saken finge framgång», fastän vederbörande själva ej äro beredda att utträtta det minsta för dess befrämjande. Myndigheterna för sin del förhöllo sig mot de första järnvägsplanerna på aldeles samma sätt, som i våra dagar gent emot Esperanto. Ofta saknade man både vilja och förmåga att se, vad saken gällde, och likställde det nya med det som man redan hade, t. ex. då till och med en målsman för kommunikationsväsendet, preussiska generalpostdirektören Nagler, hänvisade på sina dåligt besatta postdiligenser och i samband därmed med stor hätskhet bekämpade järnvägsplanerna, vilkas förverkligande han ansåg skulle medföra postverkets undergång, utan att järnvägarna ändock skulle kunna bära sig. Att ett bättre samsämedel skulle ha förmåga att skapa ny trafik, var en sak som han ej insåg. I vår tid finner man åtskilliga målsmän för språkforsk-

ning o. s. v., som befara, att ett lättlärt och lätt användbart hjälpspråk måste medföra stort avbräck för »vetenskapen», ty hjälpspråket skulle ej kunna fylla den lucka, som uppstode genom den humanistiska bildningens tillbakagång. Vi, representanterna för den nya idén, anse ju, att hjälpspråket skall finnas till för att tjäna sådana behov, som ej tillgodoses av de humanistiska vetenskaperna, och att två skilda saker ej gärna kunna stå i vägen för varandra, men att hjälpspråket tvärtom skulle kunna stå till tjänst även för de vetenskapliga behoven vid åtskilliga tillfällen, då andra språk icke räcka till. Hittills stå vi naturligtvis, åtminstone här i Sverige, tämligen ensamma om denna vår uppfattning. Exempelvis kan erinras om, huru för några år sedan, då svenska regeringen på diplomatisk väg mottagit inbjudan att låta sig officiellt representeras vid det årets internationella Esperantokongress, frågan remitterades till vederbörande vid universiteten i Uppsala och Lund, d. v. s. just till de institutioner, där man minst av allt kunde ha personlig kännedom om hjälpspråket eller erfarenhet om behovet av ett sådant.

För att missrekommendera den hatade nyheten, tillgrep man då och tillgriper man ännu rent av vidunderliga argument. Sedan lokomotiv redan under lång tid funnits till och faktiskt använts i trafik, hände det att lärde män offentligt förklarade, att en sådan maskin omöjligt skulle kunna fungera. Ännu helt nyligen sade man aldeles likadant om Esperanto, oaktat att det mellanfolklika hjälpspråket redan då under årtal haft en tämligen mångsidig användning. Numera nöjer man sig i allmänhet att bagatellisera Esperantos utbredning och användning. Så nyligen, som för ett år sedan, tillät sig exempelvis en av hjälpspråkssakens mest fanatiska fiender i Sverige att i eu viss stocktisternas antal i hela världen »offiternas antal i hela världen »offi-

ciellt» uppginge till endast omkring 10,000. Ur vad slags statistik denna s. k. officiella uppgift hämtats, angavs försiktigtvis ej. Det lägsta antal, som han haft rättighet att uppge, hade dock varit omkring 25,000, vilket antal *genom befullmäktigade ombud* var representerat vid vardera av esperantokongresserna i Antwerpen 1911 och Krakau 1912. Att beräkna huru många esperantister, som verkligen finnas i världen, ligger utom ämnet för denna artikel, men säkert är, att de äro flera än de »officiellt» representerade 25,000.

Ett utmärkt prov på vad som kunde åstadkommas gent emot järnvägsbyggnadsplanerna, finner man i det allvarligt menade utlåtande, som bayerska medicinalstyrelsen avgav, då den ovannämnda Nürnberg—Fürth-banan skulle byggas. Däri läses ordagrant: »den hastiga rörelsen måste ovillkorligen hos de resande framkalla ett hjärnlidande, ett slags dilerium furiosum. Om de resande dock vilja trotsa denna ohyggliga fara, så måste staten åtminstone skydda åskådarna, som eljest vid anblicken av den framilande ångvagnen komme att råka ut för alldeles samma hjärnsjukdom. Det är därför nödvändigt, att banan på ömse sidor omgives av ett högt och tätt plank.» — Detta hände år 1835, då man, om man endast velat, kunnat förskaffa sig kännedom om på vad sätt de redan befintliga järnvägarna invercade både på resande och på »åskådare».

Att bygga plank omkring esperantisterna låter sig näppeligen göra. Därför måste man bemöda sig att inte se dem — att låtsas, som om man ej visste om dem. Och vad man ej låtsas veta, — därom kan man ej gärna yttra sig anständigtvis. Rätt betecknande är det, att vissa sig så kallande världsspråksvänner, då de redogöra för hjälpspråksrörelsen, antingen helt och hållet förtiga Esperantos tillvaro efter 1907, eller också tillerkänna sig själva alla Esperantos framgångar både före och efter nämnda år. Vid samma tid, då vår meningsfrände Parrish från Los Angeles föreläste i Stockholm om Kalifornien, så hade en tidning upplåtit utrymme för en längre »redogörelse» för hjälpspråksaken. Däri uppgavs bland annat, att en stor del av världslitteraturens skatter finnas utgivna på det mellanfolkliga hjälpspråket, t. ex. Hamlet och Rolandssången. Detta är ju alldeles riktigt, men ka-

raktaristiskt för artikeln var, att den lät påskina, att det mellanfolkliga hjälpspråket *icke* var detsamma som Esperanto, utan ett visst s. k. språk, som på grund av sin beskaffenhet alls icke lämpar sig för återgivande av något världslitteraturens mästerverk.

Varje framstegsrörelse röner motstånd, som dock så småningom slappnar. Esperanto befinner sig nu på samma standpunkt, som järnvägsväsendet i slutet av 1830-talet. Att vår sak har fiender, är något som är oundvikligt. Men de draga sig slutligen undan, under det att Esperanto så småningom tillväxer i styrka. Visserligen kan man ej från den ena dagen till den andra märka någon förändring eller utveckling. För våra ögon förefaller ju en människa på samma sätt — likadan i dag som i går. Men föra vi tanken några år tillbaka, så finna vi, att förändring sker, ehuru vi ej kunna ange någon bestämd tid därför.

Vår rörelse har nu kommit därhän, att tusentals personer icke längre kunna vara utan Esperanto. Här ligger en garanti för att Esperanto ej kommer att upphöra så länge som de många av Esperanto skapade mellanfolkliga förbindelserna äga bestånd. — Då Preussens första järnvägslinje mellan Berlin och Potsdam invigdes, uttalade dåvarande kronprinsen Friedrich Wilhelm de sanna orden: »dessa vagnar, som rulla genom världen, kan ingen människohand längre hålla tillbaka.» — Vårt Esperanto har nu blivit så betydelsefullt för människosläktets liv, att det möjligen kan vackla, men icke falla. En gång kommer vårt mellanfolkliga hjälpspråk att få större utbredning än i denna stund, men vi förstå tillfullo, att den historiska utvecklingen icke för vår skull kommer att göra undantag från sina allmänna lagar. *Vi måste vänta ännu några tiotal år, innan hela världen använder Esperanto. Till dess åtnöja vi oss med att esperantister finnas över hela världen.*

Jln.

Vad nytta har man av Esperanto, om man i utlandet kommer till någon liten plats, där ingen enda esperantist finnes?

Vad hjälper det på någon liten plats i Böhmen eller Ryssland, om man kan engelska eller franska eller till och med båda dessa språk? Vad har man på en sådan plats för

nytta av järnvägarna, om ingen järnväg finns där? Kan någon förnuftig människa för den orsakens skull förneka ändamålsenligheten av att för resor använda järnvägståg?

(Ur »Vapen för Esperanto» av prof. P. Christaller).



Kelkaj memoraĵoj de la Oka.

De Th. Florell.

Feliĉe mi ricevis libertempon en tiu sama monato, dum kiu okazis la oka esperanto-mond-kongreso en la malnova pola ĉefurbo Krakovo. Pro tio mi ne povis kontraŭstari mian longdaŭran deziron partopreni je tiu kongreso, kaj mi devas tuj diri, ke mia espero pri agrabla vojaĝo tien kaj restado tie, inter tre afablaj samideanoj tute estis plenumata.

Nu, mi pakis mian valizeton, (oni devas ne kunpreni pli ol necese), adiaŭis je mia familio kaj sursaltis la vagonaron, kiu min portis rapide super kampoj trans maro ĝis la germana ĉefurbo Berlin, kie mi faris la unuan sed mallongan halton por iom eksteraje rigardi la urbegon. Ne estas tre multe diri pri tiu vizito, ĉar jam la sekvanta tago mi rapidis suden, kaj estis je la vespero kore salutata de kelkaj amikoj en la belega urbo Dresden, kie mi restis dum kvar tagoj, rigardante ĉiujn belajojn en kaj ĉirkaŭ la urbo, ĉiam kondukata de miaj esperantoamikoj. Dum mia restado tie mi faris ekskurson en saksan Svisujon, regiono belega kaj tre vidinda, precipe la ŝtonegaro Bastej.

Fine mi nepre devis malaperi de tiu ĉarma loko, kaj kun malĝojo mi diris adiaŭ kaj forveturis al Breslaŭ.

Tie min atendis novaj, ne malpli grandaj imprezoj. Malnovajn kaj novajn amikojn mi ĉie renkontis. La breslaŭanoj aranĝis grandan feston, en kiu partoprenis 300—400 personoj, esperantistoj kaj neesperantistoj. Estis tiel nomata propaganda kunveno. Oni aŭskultis tre bonajn paroladojn kaj la festo tre bone sukcesis.

Frumatene en la dua tago ni grandare vojaĝis Krakovon. En la vojo ni amuziĝis per babilado, kantoj,

sercoj k. t. p., kaj la malproksiman celon por nia veturado ni preskaŭ tro frue atingis.

La vagonaro haltas ĉe la stacidomo, kaj ni ekvidas grandajn verdajn standardojn, kiuj montras al ni stacidoman akceptejon, kie ni ricevas kelkajn informojn pri loĝejoj k. t. p. Mi tuj kaptas iun portiston, kiu min kondukas en mian 8-tagan restadejon. La tuta urbo estis ornamita per flagoj, esperantistaj kaj naciaj, ĉe butikfenestrojn ornamis flagetoj.

La solena malfermo de la kongreso okazis en malnova teatro, kies salono lukse brilis. Kiam alvenis la Majstro, oni bruege aplaudis. Solenan paroladon faris d-ro Zamenhof, kaj poste parolis riprezentantoj de 23 nacioj. Blinda s-ro el Bukarest tre bone parolis kaj transdonis al la Majstro grandformatan portreton de la rumana reĝino kun ŝia promana nomskribo.

Pri la kongresaj decidoj jam de longe la esperantista gazetaro raportis detale, kaj certe miaj svedaj samideanoj sufiĉe konas la aferon.

Dum la kongresa semajno kongresanoj faris viziton en la proksiman salminejon Wieliczka. Grandan impreson ĝi faris al la vizitantoj. La preĝejo, ĉiujirejoj, kapeloj, salonoj, lagetoj k. t. p. estis ruĝe lumigataj, kaj ĉio estas el salo: muroj, arkajoj, ornamajoj, statuoj, lustroj, kandeligoj; — nur salo. Kiam la ruĝa lumo brilis en la subteraj ĉambroj kaj kavernoj, oni povus kredi, ke la fabeloj el »mil kaj unu noktoj» efektive estus veraj. La preĝejo, pli ol 100 metroj sub la tersupraĵo estas sufiĉe vasta por 1000 homoj. La subtera vizito daŭris 4—5 horoj, sed tamen ĝi ŝajnis al ni tre mallonga.

Mi eniris foje tabakvendejon en Krakovo por aĉeti ion. Kredante, ke oni ne sciis la internacian lingvon, mi germane petas bonan cigaredon. Oni respondas esperante.

Ĉie esperanto!

Malfrue en vespero mi iris hejmen. Necerta pri la ĝusta vojo, ĉar mi estis en malproksima parto de l' urbo, mi haltigas preterirantan policiston lin demandante: »Wo ist die strasse Karmelicka?»

— »Ĉi tiu strato rekte ĝis la tria angulo kaj tie dekstren», li respondas — kompreneble en esperanto.

Ĉiam esperanto!

La tuta urbo estas vera Esperantujo.

Th. Florell.

Kurs

i Esperanto för nybörjare.

Alfabet och uttal.

Esperantos alfabet överträffar i enkelhet varje annat språk, i det varje bokstav alltid utläses på samma sätt, eller tvärtom, varje ljud betecknas alltid med samma bokstav. (Jämför häremot sje-ljudets olika beteckning i svenskan, t. ex. i orden sju, skäl, skjuta, stjärna, schack, chef o. s. v.)

Alfabetet består av följande 28 bokstäver:

Aa Bb Cc Ĉĉ Dd Ee Ff Gg
Ĝĝ Hh Ĥĥ Ii Jj Kk Ll
Mm Nn Oo Pp Rr Ss Ŝŝ Tt
Uu Ŭŭ Vv Zz

Med undantag af följande bokstäver uttalas de som i svenskan: c läses som ts i plats, ex. laca (*lat-sa*), trött; celo (*tse-lo*), mål, syfte.

ĉ som tj i tjäna; ex. ĉiam (*tji-am*), alltid; ĉar (*tjar*), ty, emedan; dolĉa (*däl-tja*), ljuv, söt.

g som g i gå, aldrig som j eller sj; ex. gesto (*ges-tä*), gest, åtbörd; evangelio (*e-van-ge-li-ä*), evangelium.

ĝ som g i engelska gentleman; ungefär som dj i bedja; ex. ĝi (*dji*), den, det; fariĝi (*fa-ri-dji*), bliva.

ĥ som tyskt ch i hoch, ett harsklande sje-ljud, bildat långt ned i halsen, som närmar sig k-ljudet (förekommer mycket sällan); ex. ĥoro (*ĉä-rä*), kör; ĥemio (*ĉe-mi-ä*), kemi.

j som franskt j i journal eller som s i engelskans pleasure, d. v. s. som sj i vyssa, men tonande (sångbart); ex. ĵurnalo (*sjor-na-lä*), tidning; kreskaĵo (*kres-ka-sjü*),

k som k i kall, aldrig som tj; ex. kara (*ka-ra*), kär; kisi (*ki-si*), kyssa.

o som å eller som o i sort; ex. bona (*bä-na*), god; ĥoro (*ĥä-rä*), timme.

ŝ som sch i brosch; ex. ŝi (*ŝchi*), hon; marŝi (*mar-ŝchi*), marschera.

u som o i bonde, men med en dragning åt u; ex. ĉu (*tjo*), manne, huruvida; urbo (*or-bä*), stad.

ŭ som kort o eller u; förekommer endast tillsammans med a eller e, och uttalas då som au i augusti, eu i Europa; ex. aŭdi (*au-di*), höra; morgaŭ (*mär-gau*), i morgon.

z som tonande, sångbart s (som i tyskans rose, engelskans his), eller

det ljud, som erhålles, då man söker härma en broms: surrande bzzz; ex. rozo (*rä-zä*), ros; sezono (*se-zä-nä*), årstid.

Vidare märkes:

Tonvikten ligger i flerstaviga ord alltid på näst sista stavelsen.

Ng-ljudet finnes ej i Esperanto. Longa uttalas således som *länn-ga*; danki såsom *dann-ki*, o. s. v.

Ljudförbindelsen *sc* (sts) förefaller säkerligen litet svår att uttala, men finnes även i svenskan, t. ex. i fastsätta.

Den skarpa skillnad mellan lång och kort vokal, som finnes t. ex. i ana och Anna, finnes ej i Esperanto, utan alla stavelser uttalas halvlånga.

Övning: Uttala långsamt och tydligt följande ord och lägg tonvikten på den med kursiv stil utmärkta stavelserna.

En- och tvåstaviga ord: ĉu, ŝi, ol, ĝin, naŭ, ko-ro, ĥo-ro, so-no, zo-no, sta-lo, ŝta-lo, sen-to, cen-to, sce-no, pa-si, pä-ŝi, san-go, ling-vo.

Trestaviga ord: ne-ni-am, ĝar-de-no, ĥo-di-aŭ, ba-la-i, su ke-ro, ves-pe-ro.

Fyr- och femstaviga ord: fa-mi-li-o, or-di-na-ra, a-va-ru-lo, in-ter-na-ci-a, e-van-ge-li-o.

(Fortsätter i nästa nummer.)



Jorden runt.

England. — Skolrådet i Middlesex har anordnat en offentlig kurs i Esperanto, i vilken över 40 personer deltaga, varav en stor del lärare och lärarinnor. — En av skolrådet i Hastings anordnad kurs räknar över 60 deltagare, varibland märkas domare, läkare, lärare m. fl.

En särskild kurs för polismän började i febr. i London.

Lancashire- och Cheshire-förbunden avhöllo den 25 jan. ett lyckat kvartalsmöte i Liverpool, anordnat i stil med den kimriska nationsfesten Eisteddfod. Över 200 deltagare.

Frankrike. — I Paris och dess omgivningar pågå f. n. ett 100-tal kurser. I Bordeaux kommer att i maj anordnas en Esperantotävling för skolbarn i åldern 12—15 år. Frankiska turistföreningen har lovat skän-

ka en medalj, och initiativtagarinnan till tävlingen har skänkt 100 francs. Staden Bordeaux själv bidrar med en sparbanksbok på 25 francs.

S:t Etiennes Esperantoförening har av stadsmyndigheterna beviljats ett understöd av 200 francs.

Tyskland. — En tysk Esperantokongress kommer att hållas i Stuttgart strax före världskongressen i Bern. —

Inom lärarekåren vid Bremens folkskolor ha anordnats 2 kurser med 42 deltagare.

Leipzig's stadsfullmäktige ha anslagit 400 mark till Esperantorörelsen.

Ryssland. — En ny förening har bildats i Teknologiska Institutet i Petersburg med 64 medlemmar.

I en redogörelse i »Ondo de Esperanto» för en propagandafest, anordnad av Petersburgs esperantister, möter oss även namnet på vår välkände samideano Fredrik Skog från Falun, som för ej länge sedan for över till Petersburg. Vi önska s-ro Skog lycka på hans nya verksamhetsfält, där han redan — tack vare Esperanto — tycks ha hunnit göra sig hemmastadd.

Norge. — Norska Esperantoförbundet avhöll i jan. sitt årsmöte, och av den årsberättelse, som därvid föredrogs, framgår, att förbundet ehuru litet och oansenligt dock nedlagt ett gott arbete på Esperantos införande i Norge.

Italien. — Under folkhögskolans överinseende har nyligen i Milano en tredje Esperantokurs avslutats med offentlig examen. — De katolska esperantisternas 4:de internationella kongress äger rum i Rom den 7—14 sept. d. å.

Ny kurs har påbörjats i Kungl. Tekn. Institutet i Verona.

Holland. — Enligt statistik i »La Holanda Piouiro» finnes f. n. i Holland 55 Esperantoföreningar med tillsammans 2,031 medlemmar. Motsvarande siffror i sept. 1911 voro 36 och 1,500. 6 olika Esperantotidningar utges.

Belgien. — I samband med den stora internationella utställning, som i augusti kommer att hållas i Gent, anordnas även med utställningsstyrelsens bistånd en internationell Esperanto-vecka. 200 deltagare äro redan anmälda.

Kina. — Enligt vad »Esperanto» meddelar, pågå f. n. i Kanton två kurser i Esperanto, i vilka 110 personer deltaga. Dessutom en kurs för kvinnor med 10 deltagare.

Novaj kluboj fonditaj.

La 6:an de februaro fondigis Stockholma Laborista Esperanta grupo (Stockholms Arbetares Esperantoförening).

La kurso komencis la 17:an de februaro, gin sekvas 10 partoprenantoj. La instruanto estas la konata esperanto-batalanto John Johansson, Roslagsgatan 53. Ni deziras bonan sukceson.

Oni ankaŭ informis nin pri la fondo de alia nova klubo »Verda Stelo» en Stockholm. —

Franca samideano, arkitekto Alfr. Agache, profesoro ĉe Collège libre de Sciences Social i Paris, kiu jus vizitis Stockholmon, faris en la pasko esperantan paroladon pri Stockholmo — perlo inter la urboj de la mondo — en la klubo esperanta tie.



Salutoj de Usono.

Karaj samideanoj kaj samlandanoj! Mi vidis en »La Ondo de Esperanto ke vi eldonas esperantan gazeton. Bonvolu sendi al mi ekz., mi kompreneble abonas. En tiu ĉi urbo estas Esperanto-klubo, kiu inter la membroj havas dek svedajn. Ĉiuj sendas al vi la plej korajn salutojn. Karl Fröding, 417—7:th st. Rockford, Ill., U. S. A.



Boy-scoutrörelsen och Esperanto.

I februarinumret av La Espero läsa vi med tillfredsställelse, att Hollands esperantister öppnat esperantokurser för boy-scouts.

Detta arbete bland boy-scouts är något som även vi svenskar böra taga vara på. Här ha vi ett stort fält att bearbeta.

Den nytta esperanto skulle föra med sig, om det bleve annammat av scouterna, är ej så liten, som man kunde tro.

Förutom det nyttiga och nöjsamma en korrespondens med utländska scouters medför, måste man även räkna med den hjälp en esperanto-

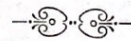
kunnig scout kan erbjuda t. ex. en turist som besöker platsen och ej behärskar det svenska språket. Att det ej är vidare trevligt att vara hänvisad till endast en tryckt vägvisare, när man skall besöka en sevärd plats, det måste en var medgiva, som försökt det. Har man då en vaken scout till ciceron kan man bli uppbyggd med en utförlig redogörelse över saker och ting, kanske även sådana saker, som kunna vara intressanta, fastän de ej äro upptagna i »vägvisaren», eller t. ex., något av intresse har nyligen inträffat, och har ej hunnit införas i vägvisaren, o. s. v.

Här berörda fall äro ej de enda som ligga inom en esperantoscouts förmåga. Det kan dock vara nog till belysning av det allmännyttiga arbete en scout kan utföra.

För sina scoutkamrater kan han, genom någon tids korrespondens, hålla små föredrag om främmande lands scoutliv, vilka föredrag för honom själv bli till stor nytta, i det de uppöva hans talareförmåga, giva honom en inblick i andra länders seder och bruk o. s. v. Många äro även de fall som här skulle kunna framdragas, som bevis på esperantos stora betydelse för individen som sådan.

Esperantister! Låtom även oss, i likhet med våra holländska »samideanoj», hugga i med kraft för att sprida Esperanto bland våra präktiga svenska scoutpojkar!

Carrot.



La Fluganta Homo.

(Daŭr.)

Naŭ fojojn la estajo pretermugis tiun vesperon, ĉiam je distanco de duona ĝis unu kaj duona kablolongo. Gi ŝajnis rondi super la golfo kun rapideco de cent ĝis centdudek kilometroj en la horo.

Mi firme decidis solvi tiun enigman aferon. Je la deka la sekvan-tan vesperon, mi troviĝis en remboato sur la golfo, proksime de la lando. Mi estis armita per revolvero kaj — kamero. La vetero estis kvieta sed nuba. La fiŝisto manovris la remilojn.

Je la dekunua la muganta zumo ekestis aŭdebla malproksime. La lumo sur la alia flanko de la bordo estis estingita. Mi esploris, ĉu la

revolvero estis preta. Kun streĉitaj okuloj mi rigardis en la direkton de la sono. Ĝi kreskis ĝis zumego, la mallumo movis sin, kaj antaŭen rapidis longforma, flugilhava korpo, kies piedoj treniĝis en la akvo. La boato ekbalancis, la muĝo preskaŭ surdigis nin, kaj la objekto estis for. Ni aŭdis la sonon malproksimiĝi, kurbi eksteren al la golfo kaj preskaŭ formorti. Tiam la sono komencis kreski ĉe la kontraŭa flanko kaj ree alproksimiĝi.

Tio ŝajnis fariĝi vigla.

Tiun fojon unu flugilo preskaŭ tuŝetis ĉe la boatrando, kaj la ĉapo flugis de mia kapo. Sed dum mi konsideris, ĉu mi devis pafi, la mistika birdo malaperis duafoje. Inter ĝiaj etenditaj vospintoj mi tamen videtis ian rotaciantan objekton. La trian fojon la boato balancis tiel, ke la akvo envenis en ĝi. La luno, sen kies helpo mi povis nenion certe distingi, tenis sin zorge kaŝita.

Nun ĝi ree venis. Ĝi flugis je speciala alteco super la akvo sed iom malproksime de nia boato, sed je la rapida preterpaso mi tamen povis distingi novan detalon de graveco. Antaŭ la flugiloj, meze sur la korpo, estis kapo, kiu sin movis! Mi ekmiregis; ĝi do estis birdo?

Mi elteris la revolveron, decidante vekti la atenton de la fluganta estajo. La zumo pasis kiel antaŭe ĉirkaŭ la golfo; ĝi estis facile aŭdebla en la kvietaj nokto. Ĝi malfortiĝis, formortis kaj komencis reveni, akurate kiel horloĝa mekanismo. Nun mi ne hezitis pli longe.

Centoj da ejoj ripetis la pafon kaj la krion, kaj mi aŭskultis. La grandaj flugiloj estis jam aŭdataj tre malproksime, sed al mia ĝojo kaj al la timo de la fiŝisto la zumo rapide malfortiĝis, kaj silentiĝis subite kelkajn sekundojn. Dum tiuj sekundoj neniu ajn sono estis aŭdebla en la tuta regiono.

Mi eksaltis, ĉar kun kelkaj mallongaj klakoj la zumo ree komenciĝis kaj alproksimiĝis direkte al la boato. Samtempe la luno elnubiĝis; oni nun povis distingi la ĉirkaŭaĵojn. Super la brilanta akvo la birdo venis rapideganta, ĝiaj flankoj, flugiloj kaj piedoj brilis kun metala brilo. Malvarmsanga mi prenis la kameron, ordonante la fiŝiston forremi. En la sama momento mi ekrigardis la kapon de la besto: estis kapo de viro! Nun mi ankaŭ rimarkis, ke sur ĝiaj kruroj ne estis piedoj sed kaŭĉukaj radoj. Mi ne

havis tempon pensi pri tio, antaŭ ol la feliĉo okazis. Kaj la fluganto kaj la boato ŝajnis voli flankiĝi, sed vane. Mi aŭdis tondron, sentis puŝon kaj tuj poste mi kuŝis en la akvo.

Kiam mi ree konsciiĝis, mi trovis la fiŝiston sidante sur la kilo de la boato kaj tenante min je la kolumo. Mi vomis la akvon el la buŝo kaj spiregis. La zumado estis ankoraŭ aŭdebla ie je distanco, kaj voĉo kriis el la spaco:

Retenu vin sur la boato, kaj vi fluos direkte al la bordo! Sed provu neniam plu krueci mian vojon!

* * *

Antaŭ mia vojaĝo la sekvantan matenon mi diris al la fiŝisto, post kiam mi rekompencis lin por la suferita timego.

— Mi kredas, ke mi scias, kiu via fluganta fantomo estas. Mi konsilas al vi transremi al inĝeniero Tall kaj demandi lin pri la afero, kaj vi certe eksciis ĉion. Adiaŭ!

* * *

Unu semajnon poste mi ricevis per la poŝto du rimarkindajn leterojn. En unu estis skribita:

— Sinjoro!

Por ne subblovi ĉe vi danĝeran scivolemon mi volas per tio ĉi diri, ke estis mi, kiun vi tiel malagrable renkontis sur la Montogolfo, kie mi nun longe eksperimentis kun mia flugmaŝino. La aldonita fotografajo parte klarigu ĝian konstruon. Nur por teni la aferon sekreta (mi estas en la servo de la sveda ŝtato) mi faris la eksperimentojn nokte. Ĉio baldaŭ estos preta, kaj ĝis la aŭtuno vi aŭdos publike pri mi.

Altestime,

B. O. Tall, inĝeniero.

La enhavo de la alia letero estis: — Sinjoro R.!

Tiu, kiun vi scias, vizitis min tiun ĉi semajnon kaj preparolis ĉion. Li diris, ke li donus al mi 50 kronojn, se mi tenus la buŝon, sed al vi mi rajtas skribi. Li flugis ĉiun pasintan nokton, sed hieraŭ nokte certe okazis malfeliĉo. Granda, bela fajroflamo ekbrulis sur la golfo, kaj mi aŭdis tondron kiel pafon. Kiam mi venis tien per la boato, mi trovis tute nenion, kaj poste mi ne vidis tiun, kiun vi scias. Mi kredas, ke tio, kion vi scias, droniĝis,

ĉar ankaŭ ĝi estas for. — Fiŝisto Österman.

* * *

Evidente estis, ke katastrofo okazis, almenaŭ mi neniam plu aŭdis ion pri inĝeniero Tall kaj lia maŝino.

El «Kamraten». Trad. S. P. Ranto.

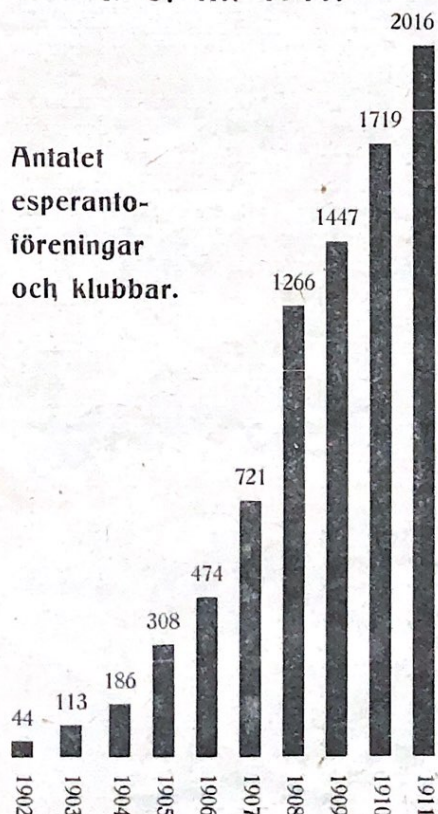


Professor Pitliks föredragsresa uppskjuten.

Professor Pitlik, som f. n. företager en föredragsresa Europa runt, och som enligt den uppgjorda planen skulle hålla Esperantoföredrag på olika platser inom Sverige i början av april, meddelar från Prag, att han på grund av sjukdom måst ändra tiden till början av maj.



Esperantoförrelsens utbredning fr. o. m. 1902 t. o. m. 1911.



Parkstaden Esperanto.

Under denna rubrik lämnar vår välkände »samideano» G. H. Backman i Öresundsposten följande intressanta skildring av det storslagna projekt, som under namn av »Parkurbo Esperanto» väckt ett berättigt intresse över hela världen.

Framför oss ligger planritningen till en liten stad, där alla boningshusen, i villastil, äro fristående och omgivna av trädgårdar och parker. En av huvudgatorna, en bred chassé, bär namnet Zamenhofstrato och utvidgar sig på ett ställe till en öppen plats, Zamenhof-placo, vid vilken ligga kasino och klubbhus. Vid en annan öppen plats ligger teatern. Kyrka, skolor, sjukhus, badanstalter saknas ej heller, och från tre olika handelscentra komma stadens invånare att förse sig med vad till livets förnödenheter och trevnad hörer. Det är m. a. o. en mönsterstad planritningen visar, sådan man gärna tänker sig framtidens stad, där ljus och frisk luft finnas i rikt mått för alla dess invånare, och där man fullt ut tillgodogjort sig den moderna kulturens välsignelser, men icke lämnat rum för dess förbannelser. Ett monument har staden ock, men ett fredsmonument! Sådan blir parkstaden Esperanto.

Staden är ännu icke färdig, men den blir — om tre år, säges det. Och det är icke tvivel om att planen då är, åtminstone i det närmaste förverkligad.

Det är Münchens esperantister som äro företagens upphovsmän. Den 8 juni 1912 bildades av dessa en förening »Propaganda Ligo Parkurbo Esperanto». Man lyckades snart intressera för saken Münchenermiljonären, bankiren Schuler. Denne har till föreningen överlämnat över en miljon kv.-meter jord vid högra stranden av floden Würm, omkring 10 kilometer från München. Ett kapital av 2 miljoner mark ställdes ock till föreningens förfogande, så att man genast kunde ta itu med de förberedande arbetena. En av Münchens mest framstående arkitekter, Sievers, fick i uppdrag att uppgöra stadsplanen, och denna förrevisades första gången vid fjolårets internationella esperantokongress i Krakau. Nu äro även detaljritningar till offentliga byggningar och bostadsvillor färdiga.

»Vi vilja», säga stiftarna, »att vår Parkstad skall bli en eftersökt tillflyktsort icke blott för esperantister, utan även för icke-esperantister,

och därför ämna vi bl. a. anlägga en med avseende på klimat, luft m. m. förstklassig kurort, där många främlingar ständigt skola finna hälsa, vederkvickelse och trevnad, och där de genom att komma i beröring med stadens esperantotalande befolkning skola lära sig vårt språk och ansluta sig till esperantorörelsen.»

»Alla vår stads invånare äro i alla hänseenden likaberättigade, och fullständig neutralitet skall råda med avseende på nationell, religiös och politisk övertygelse, men alla måste vara esperantister, ty våra stadgar bjuda, att hus i vår stad endast får säljas till esperantister eller vännar till esperantismen, d. v. s. sådana personer, i vilkas familjer finns åtminstone en medlem, som lärt sig Esperanto.»

Stiftarna äro så lyckligt ställda, att de kunna understödja hantverkare, småhandlare och andra personer, som vilja i den nya staden anlägga verkstäder, butiker, hotell m. m. Även butiksbiträden, kontorister o. a. kunna få anställning i parkstaden. Här gives alltså ett sällsynt tillfälle för esperantister av båda könen att i en egen esperanto-stad bereda sig en god och lycklig tillvaro.

Dessutom kommer man att i »Parkurbo Esperanto» skapa en tillflyktsort för gossar och flickor i skolgåldern, som intressera sig för Esperanto och vilja lära språket under sommarferierna. Man resonerar nämligen som så, att dessa gossar och flickor, efter en angenämt tillbringad sommar, skola i sina hemorter göra propaganda för Esperanto bland kamrater och jämnåriga och på så sätt vinna dem för vår rörelse. Och härvid räknar man nog ej så orätt.

En egen tidning och ett internationellt bibliotek kommer den blivande staden redan från början att skaffa sig.

Hela detta i sitt slag storartade och tilltalande företag är ett utslag av det praktiska verksamhetsbegär, som kännetecknat de senaste årens esperantorörelse. Ett språk är nämligen icke ett internationellt språk, därför att det kallas så. Endast en vida utgrenad praktisk tillämpning berättigar ett språk till detta namn. Därför har ock Esperanto, som användes i alla land och inom snart sagt alla verksamhetsområden, ensamt rätt till namnet: internationellt hjälpspråk.

G. H. Backman.

Esperantisto-tipoj.

La ideano.

Li partoprenis kurson en Esperanto, kaj estis do iam komencanto. Poste li ne daŭrigis la studadon. Li opinias, ke estus tre bone, se oni havus komunan helplingvon. Li estas tiu persono, kiu iam demandis, ĉu oni povas *paroli* Esperanton, aŭ ĉu la lingvo estas uzebla nur skribe. Li neniam sentis deziron uzi Esperanton. Lia pia espero estas konstante, ke la internacia helplingvo baldaŭ estos realaĵo. En Stockholmo tia »esperantisto» aligis al la lingvo de S-ro Ido — li aprobas ja la ideon, sed ne sentas intereson pri la lingvaj detaloj; tiun intereson li perdis jam en la unua leciono de la partoprenita kurso, ĉar la kursestro tiam donis la malentuziasmigan informon, ke estas substantivoj en Esperanto. Do Esperanto vere ne plenumis la supozon pri simpleco. Li atendas plisimpligitan »lingvon», kiu ne havos nominativon, nek adjektivojn, nek vortaron, nek aliajn malfacilaĵojn. Sed — se tia pli simpla lingvo estus prezentata — li ne uzos ĝin, ĉar li nur »aprobas la ideon». Meti lin en galerion da esperantistotipoj eble estas malguste, ĉar li (aŭ ŝi) efektive ne estas *isto*.

La diligenta.

Sinjoro D. ne estas malnova esperantisto, sed tre fervora. Tamen la Esperanto-ideo malmulte interesas lin kompare kun la formo de la lingvo, ĉar S-ro D. volas serioze ellerni Esperanton. Por memekzerado li tradukas en Esperanton laŭ eminentaj majstroj de la tutmonda belliteraturo. Li klopodas reprodukti tre laŭsence la originalajn vortojn, kaj skribas ekzemple »senhomfundo» anstataŭ dezerto, kaj »amikeca» anstataŭ amika. Se li legas ie »vojaĝi per tramo», kaj alifoje »veturi tramvoje», li sentas sin embarasita, kaj serĉas eltrovi ĉu unu esprimo estas malpli ĝusta ol la alia. Tiel li malfaciligas al si la studadon, sed — se li estas intiligenta homo — li iam komprenos, ke homa vivo ne estas sufiĉe longa por elstudi ĉiujn nuancojn de la homa penso. Sed nun li ankoraŭ avare asimilas ĉiun rigidan sencanĉon, pri kiu li supozas, ke ĝi estas aŭ ke ĝi devus esti gramatika

regulo en Esperanto. Li lernas kion ajn — kaj estas preta apliki kion ajn en sian korespondadon kun personoj el kvardek nacioj. Eble estas ia dandismo en tio; montri ke li konas justfabrikitan novan vorton, kiun liaj korespondantoj ne povas kompreni — ekzemple — kiel alia S-ro D. antaŭ kelke da jaroj — »rogi» anstataŭ proponi, admoni, peti aŭ demandi.

S-ro D. estas iom ridetinda, sed li estas tre ŝatinda. Se li ne laciĝos, li post du aŭ tri jaroj estos tia esperantisto, da kiaj ni bezonas milojn. Ne estas peko, desegni lian karikaturon. Unu S-ro D. estas pli valora ol cento da kvazaŭesperantistoj de la unue montrita tipo.

Jln.



Den esperantiska litteraturen.

Den esperantiska litteraturen är redan ganska rikhaltig och tillväxer för varje dag. Detta gäller ej endast esperantiska läro- och ordböcker på olika språk (sådana finnas numera t. o. m. på turkiska och japanska) utan även rent litterära arbeten på endast esperanto. Något som bevisar detta är den bokkatalog, som ett av de större esperantistiska bokförlagen, Ader & Borel i Dresden, i början av året utgav. Nämda katalog upptager förutom läroböcker och ordböcker i esperanto på olika språk (omkring 200 nummer) icke mindre än 23 poetiska arbeten, 158 romaner, noveller, berättelser, sagor o. d., 68 dramatiska, 37 vetenskapliga och 20 religiösa arbeten. Dessutom finnas en hel del arbeten berörande fredssaken, sångsamlingar och musikalier.

Flera av världslitteraturens mest berömda arbeten äro översatta till esperanto, bl. a. Virgilius: Eneiden, Göthe: Hermann och Dorothea, Heine: Sångernas bok, Shakespeare: Hamlet o. s. v. I katalogen märkas dessutom romaner och noveller av Tolstoj, Dickens, Sienkiwicz, Turgenjeff, Dumas m. fl.

För intresserade esperantister meddelas här en liten förteckning å arbeten, som särskilt torde intressera vårt lands esperantister: Böckernas pris angives inom parentes.

Zamenhof: Fundamenta Krestomatio de la lingvo esp. (3 kr.)

Th. Storm: Imenlago (novelo) (0: 75).

Scherlock Holmes en servo de la hispana trono (0: 75.)

Tolstoj: Kie estas amo, tie estas Dio (0: 20.)

J. Maddison Morton: Boks Kaj Koks (komedio) (0: 60).

Strindberg: Fraulino Julie (0: 75), Pario (0: 25).

R. Schmidt: Gustav Vasa (dramo en 5 aktoj) (1: 50).

Shakespeare: Hamlet (trad. de Zamenhof) (1: 80).

Johannes evangelium (0: 20), Mattei ev. (0: 50), Salomos ordspråk (1: 35).

Fullständig katalog över Ader & Borels förlagsartiklar kan erhållas från undertecknad mot ett 10-öres frimärke. Förlagets böcker kunna även erhållas genom undertecknad till katalogens pris, vartill dock kommer porto, utgörande 10 % på böckernas pris.

O. W. Hjärtstätt, Kristinehamn.



Sporto provas Esperanton.

Direktoro de semajna jurnalo »Sporto kaj Ludoj» (Kiev, Rusujo) decidis havigi al si eksterlandan kronikon *ekskluzive per Esperanto*.

Samideanoj! Tuj kiam en via regiono okazis aŭ okazos ludmatŝo aŭ vetkuro, — naĝo, — flugo, — veturo, — glito, — navigo, ia rekordo stariĝis, aperis interesaj opinioj pri sporto, statistikajo aŭ ilustraĵo — ĝenerale ĉion, kio povas interesi sportiston, priskribu koncize kaj sendu al: V. Tračevskij, B. Podvalnaja 25, Kiev, (Rusujo). Se la sendaĵo estas cerpita el gazeto, oni citu ties nomon kaj daton.

Konsideru la propagandan signifon de la fakto kaj tion, ke la valoraj komunikajoj estos rekompencataj.

V. Tračevskij.



Samideanoj!

Abonu "La Espero"
kaj abonigu ankaŭ viajn amikojn!

Ricevitaj gazetoj.

Under denna rubrik komma vi att efter hand införa namnen på de Esperantotidningar, som kommit redaktionen tillhanda.

»*Ondo de Esperanto*.» Red.: 26, Tverskaja, Moskva, *Ryssland*. Prenumerationspris: 2 rubel (3,86 kr)

»*La Holanda Pioniro*.» Red.: J. L. Bruijn, Prinsestraat 48, Haag, *Holland*. Prenumerationspris: 1,00 Sm. (1,82 kr.)

»*La Internacia Abstinanta Observanto*.» Halvmånatlig tidning för Esperantos utbredande bland godtemplarna. Red.: G. Brockhof, Bomlitz, Hannover, *Tyskland*. Prenumerationspris: 2 Sm. (3,64 kr.)

»*Konfidenculo*.» Red.: Feldstr. 17, II, Kiel, *Tyskland*. Prenumerationspris: 0,75 Sm. (1,36 kr.)

»*La Marto*.» Red.: Haida, Böhmen, *Österrike*. Prenumerationspris: 2,20 Sm. (4,00 kr.)

»*Kuracisto*», internationell medicinsk månadstidskrift. Red. D-ro L. Chybczynski, str. Szopena N:o 1, Warschau, *Polen*, (*Ryssland*). Prenumerationspris: 3,00 Sm. (5,46 kr.)

»*Norvega Esperantisto*», officiellt organ för Norska Esperantoförbundet. Red.: Bergsliens gate 11, Kristiania, *Norge*. Prenumerationspris: Kr. 1:50.

»*Esperanto*», officiellt organ för U. E. A. Red.: 10, rue de la Bourse, Genève, *Schweiz*. Prenumerationspris 2,00 Sm. (3,64 kr.), lyxupplagan 2,50 Sm. (4,55 kr.)

»*Ukraina Stelo*», månatlig illustrerad tidskrift. Adm.: M. Nedilskij, Kolomea, Mickievicza, Galizien, *Österrike*. Prenumerationspris 1,40 Sm. (2,55 kr.)



Gefle Esperantoför.

havas kunsidon mardon la 8 an de Aprilo je la oka horo en la ejo de la klubo, S. Kungsg. 8.

Gravaj demandoj!

La Estraro.

Membroj uzu la bibliotekon de la klubo!

Malfermata ĉiun duan dimanĉon en ĉiu monato inter la 10 a—11 a horo antaŭtagmeze.

HERRAR

ekipera sig bäst och fullständigast hos

Axel Lidholm

Drottninggatan 30 - - GEFLE

Edvard Lindbloms

MATVARUAFFÄR

DROTTNINGGATAN 18 * GEFLE

TELEFON 1611.

Order till landsorten expedieras omgående.

C. J. LINDH

BOK- & DISTRIBUTIONSAFFÄR

S. FÄLTSKÄRSGATAN 19, GEFLE

Rekommenderar sig vid behov av Böcker, Tidskrifter och Häftesarbeten.

RIKSTELEFON 1697.

Esperanto-ordbok

(esp.-svensk och svensk-esp) 160 sid., klotb. 60 öre, 5 ex. à 50 öre.

Esperanto-språklära, klotb. 40 öre, 5 ex. à 30 öre.

Unua legolibro (första läseboken) av Kabe. 1:60. 3 ex. à 1:50

Allt portofritt.

HJÄRTSTÄDTS FÖRLAG,
Kristinehamn.

Wickmans Kappaffär

NORRA KUNGSGATAN 7 - GEFLE

Vid Rådhusplanaden.

Kappor o. Promenaddräkter i stort urval. Beställningar emottagas o. utföras förstklassigt.

RIKSTELEFON 1391.

Josef Wikströms

Cigarraffär

GEVALIAPALATSET

Kafé Linnéa

(Nykterhetsvännernas Kafé)

NYGATAN 34 - (Pousettska huset)

TELEFON 859

Frukostar, Middagar och Soupéer. Smörgåsar, Kaffe, The o. Choklad m. m. Beställningar för mindre sällskap.

LOVISA HÖRLIN.

Kiam vi bezonas
viandon, mendu
ĉe

FRANS A. OLSON

Telef. 34 □ GEFLE □ Telef. 34

KARL HALLINS

RAKSTUGA

BRYNÄSGAT. 8 ■ TEL. 842



Bröderna

Sandblom

N. Kungsg. 1

Rikstelefon 1387

GEFLE

PROVU LA KOPIOKRAJONON

ESPERANTO!

3.— kr. por dekduk. 30 oeroj por unu.

W. WAHLUND, GEFLE

Läroböcker i Esperanto.

Kurs i Esperanto av G. H. Backman, 25 öre.

Lärobok i Esperanto, med Esp.-svensk ordbok av P. Nylén, 1:— kr.

Erhållas hos La Esperos redaktion, 3—23, Gefle.

Kort Lärobok i Esperanto

för nybörjare av

ALBIN ZACHRISSON

Läroverksadjunkt, Karlstad.

Rekvireras pr kontant hos förl., Karlstad.

PRIS 75 ÖRE.



N. Lundgren

GEFLE - Interurba tel. 151

Kamentuboj por fabrikoj.

Pli ol 700 konstruitaj.

Riparoj dum uzado.

Filmkonduktiloj estas muntataj.

Propra brikejo en Upsala.

Plej granda firmo por konstruo de fabrikoj kamentuboj en Skandinavio.

Argenta medalo en Stockholm 1897
> > > Gefle 1901
> > > Norrköping 1906

W. WAHLUND

Pappersvaror och skrivmateriel

RIKSTELEON 1723 ■ GEFLE

KOM IHÅG!!!

Hällströms Tobakshandel

BRYNÄSGATAN 21 - - GEFLE

TELEFON 1803

De bästa och billigaste
MÖBLERNA

tillverkas på beställning vid

P. J. Berglunds snickareverkstad

HATTMAKAREGATAN 19

Telefon 720

Reparationer och ompoleringar mottagas gärna.

La Espero

utgives av Gefle Esperanto-förening och utkommer i slutet av varje månad.

Lösnummerpris 10 öre.
Prenumerationspris Kr. 1:20.

Prenumeration kan ske dels direkt hos tidningens expedition, genom återförsäljare eller på posten.

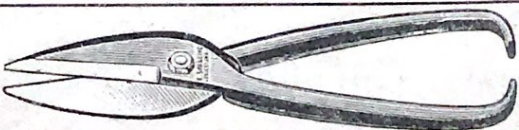
Återförsäljare önskas på varje plats! Provision om flere exemplar tagas!

Prenumerantsamlare erhålla 20 öre för varje anskaffad prenumerant, om minst 5 prenumerationsavgifter insändas samtidigt.

Redaktion och expedition:
3—23, Gefle.

Abonprezo ekster Svedujo
1:00 Spesmilo. (12 numeroj).

Specimen kontraŭ respondkupono. Mendo ĉe R. Pehrsson, 3—23, Gefle.



Ozarowsky & Pehrssons Bleck- & Plåtslageri

REKOMMENDERAS

TELEFON 188